

Täysistunto

Torstai 28.6.2018 klo 12.01—17.54

11.1. Suullinen kysymys työehtojen heikennyksistä (Antti Lindtman sd)

Suullinen kysymys SKT 107/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Paula Risikko: Kyselytunnin aloittaa sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä. Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.01 **Antti Lindtman sd:** Arvoisa puhemies! Kesä on jo pitkällä, ja eduskunnan istuntokausi on päättymässä. Tänä keväänä hallituksen sote-käänteet ovat vieneet lähes kaiken huomion, [Eduskunnasta: Ei, ei!] mutta, arvoisa puhemies, kyllä tässä maassa muutakin tapahtuu. [Eduskunnasta: Oho!]

Kaikessa hiljaisuudessa hallitus on vienyt eteenpäin kehysriihessä päättämäänsä työehtojen heikennyksiä. Hallitushan päätti, että nuorille asetetaan omat, muita heikommat työehdot sallimalla perusteettomat pätkätyöt ja että pienten yritysten ahkerien työntekijöiden työsuhteturvaa heikennetään. Nämä syvästi epäoikeudenmukaiset työehtojen leikkaukset iskevät pahimmin nuoriin ja naisiin ja erityisesti nuoriin ja naisiin, siis heihin, jotka jo tänä päivänä tekevät eniten pätkätöitä. Peruste näille heikennyksille hallitukselta oli, että ne lisäävät työpaikkoja.

Nyt tästä on saatu uutta tietoa. Jopa hallituksen itse tilaamista selvityksistä on käymässä ilmi, että näyttöä tälle väitteelle ei löydy. Näin on esimerkiksi Etlan Kauhanen todennut. Näiden uusien tietojen valossa kysyn, [Puhemies koputtaa] työministeri Lindström, mitä johtopäätöksiä aiotte nyt tehdä näistä hankkeista.

16.02 **Työministeri Jari Lindström** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia kysymyksestä. Ei hallitus missään kaikessa hiljaisuudessa näitä ole tehnyt vaan ihan avoimesti kertonut, mitä se tavoittelee. Se tavoittelee työllistämiskynnyksen alentamista, ja sen pohjalta näitä asioita on valmisteltu huolella, ja tämä valmistelu on edelleen kesken. Joten johtopäätös siitä, että hallitus olisi tuomassa jotain esityksiä, on vielä aikainen. Me valmistelemme huolella sellaisia malleja, jotka meidän mielestämme kestävät tarkastelun eduskunnassa. Sitten ne tuodaan tänne ja sen jälkeen ollaan valmiita johtopäätöksiin.

Puhemies Paula Risikko: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2018 vp

16.03 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totean, että molemmat hallituksen tilaamat selvitykset — nämä selvityshenkilöt ovat todenneet, että näillä toimilla ei juuri ole työllisyysvaikutuksia. [Eero Heinäluoma: Omat selvitykset!] — Ja nämä ovat hallituksen itse tilaamat selvitykset.

Työministeri Lindström, jos teillä olisi sydäntä ajatella nuoria ja tahtoa puolustaa omaa tonttianne siellä hallituksessa, niin kyllähän te nyt sanoisitte muulle hallitukselle, että unohdetaan nämä leikkaukset. Vai onko asia niin — niin kuin moni on epäillyt — että ei teillä ole mitään vaikutusta hallituksessa edes oman tonttinne ministeriön asioihin ja te vain joudutte selittämään näitä kokoomuksen ajamia työehtojen heikennyksiä parhain päin? Tämähän ei ole ensimmäinen kerta. Teillä alkaa olla jo aika pitkä historia työntekijöiden keppämisestä: [Välihuutoja oikealta] pakkolait, lomarahat, työttömyysturvan tuplaleikkaus, viimeisenä tämä niin sanottu aktiivimalli. Ja nyt kaiken tämän jälkeen tänään kerroitte, että aiotte kaikesta huolimatta tuoda tämän niin sanotun aktiivimalli kakkosen, joka kepin uhalta pakottaa työttömät samaan kaavamaiseen työnhakumuottiin. Aktiivinen työnhaku on ehdottoman kannatettavaa, mutta tämä on menneisyyden maailman malli.

Arvoisa ministeri, [Puhemies: Kysymys!] nyt kun kuitenkin aiotte tuoda tämän, niin kysyn: mikäli työttömäksi joutunut ihminen kuitenkin hakee edellyttämänne määrän, neljä työpaikkaa, kuukaudessa [Puhemies: Kysymys!] mutta kaikesta huolimatta ei töitä saa, niin ei kai tältä ihmiseltä nyt enää leikata viittä prosenttia työttömyysturvasta?

Puhemies Paula Risikko: Ministeri Lindström. — Pysytään 1 minuutissa, jos sopii, että keritään käydä kaikkien ryhmien kysymykset näin kesän kunniaksi ja että kaikilla on mahdollisuus vastata niihin rauhassa.

16.04 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt tuli edustaja Lindtmanilta kysymyksiä sellainen läjä, jossa oli kaikki pantu suloisesti sekaisin, mutta yritän vastata tähän viimeisimpään eli tähän omaehtoisen työnhaun malliin.

Kuten hyvin tiedätte, meillä on tulossa maakunta-kasvupalvelu-uudistus. Osana sitä on yksi pala, joka on tämä omatoimisen työnhaun malli, jossa karenssijärjestelmä uudistetaan. Te voitte varmaan kertoa, minkälainen malli se mahtaisi teidän mielestänne olla, [välihuuto vasemmalta] koska se karenssimalli täytyy joka tapauksessa uudistaa tänne uuteen maailmaan, mihinkä me olemme menossa. Jos te olisitte lukenut esityksen omatoimisen työnhaun mallista, te kiittäisitte sitä. Te kritisoitte ja vastustatte jotain sellaista, koska te ette pidä tästä hallituksesta. Tämä malli on hyvä, ja uskallan puolustaa sitä. Se luottaa työttömään ensimmäisen kerran, me olemme saaneet ison luottamusloikan. Työttömän oma ilmoitus riittää. Karenssijärjestelmään tulee porrastus. Ei tule heti mitään sanktiota, vaan muistutus siitä, että voit parantaa tapasi. Ja jälleen kerran [Puhemies koputtaa] luotetaan ihmiseen.

Anteeksi, että aikaa on näin vähän, mutta kysymys oli todella laaja.

16.06 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysymyksen ydin oli se, että jos täyttää tässä aktiivimallissa olevan työnhakuvelvoitteen, joka on siis neljä työpaikkaa kuukaudessa — joillekin se on liian vähän, jos työpaikkoja on paljon tarjolla, [Harri Jaskari: Saa vapaasti hakea enemmän!] joillekin se on liikaa, jos ihmisellä on esimerkiksi joku vamma, niin että työtä on vaikea hakea sen vuoksi — eli jos henkilö onnistuu hakemaan näitä työpaikkoja, raportoimaan oikeaan aikaan mutta ei onnistu täyttämään

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2018 vp

aktiivimalli ykköstä, niin leikataanko hänen työttömyysturvaansa. Minun tulkintani näiden tekstien perusteella on se, että leikataan. Eli jälleen kerran tulee uusi muoto, joka jotta karenssiin, vaikkakin porrastettuun ja sinänsä perustellumpaan.

Toinen kysymys koskee sitä, että yrittäjät ovat pelänneet sitä, että heille tulee tällaisia niin sanottuja turhia hakuja tämän mallin seurauksena. Mitä te teette sen eteen, että työpaikat eivät valu piiloon ja rekrytointiyritysten salaisiin kansioihin ja että työnhaku ei vaikeudu entisestään niiden kohdalla, jotka eivät uskalla näitä piilossa olevia hakea?

16.07 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tästä työpaikkojen määrästä, kuinka montaa pitää hakea. Se ei ole kategorisesti neljä työpaikkaa. Se on nolla—neljä riippuen siitä, mikä on alueen työllisyystilanne, mikä on henkilön oma tilanne. Sen perusteella tälle henkilölle määritellään, kuinka montaa työpaikkaa hänen täytyy hakea. Se voi olla jopa nolla, jos alueen tilanne tai henkilön tilanne tähän vaikuttaa. Työttömyysetuuden saamiseksi edellytettävä omatoiminen työnhaku ja työttömyysturvan aktiivimalli pyrkivät molemmat edistämään työllistymistä, lisäämään työllisyyttä. Se työttömyysturvan seuraamusten uudistaminen ei vaikuta aktiivimalliin. Työttömyysturvan seuraamusten uudistamisessa on keskeistä omatoiminen työnhaku, ja tässä aktiivimallissa palkkatyö, yritystoiminta, palveluihin osallistuminen vaikuttavat työttömyysturvan määrään. Omatoiminen työnhaku parantaa työllistymisen mahdollisuuksia, tukee näin aktiivimallin ehtojen täyttämistä.

16.08 Sami Savio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt kyllä kaivataan pikaisia toimia työllistymisen esteiden poistamiseksi hallituksen tarjoaman alituisen keppilinjan sijaan. [Välihuutoja]

Kovasta yrityksestä ja etsimisestä huolimatta sopivaa työpaikkaa ei läheskään aina löydy omalta kotiseudulta. Toisaalta asumisen ja liikkumisen kalleus vaikeuttavat työllistymistä toisella paikkakunnalla. Tutkimusten mukaan asuntokaupassa maksettu varainsiirtovero hankaloittaa entisestään työn perässä muuttamista toiselle paikkakunnalle. Perussuomalaiset ovatkin tällä viikolla tehneet toimenpideoitteiden, jolla vapautettaisiin työpaikan perässä oman työssäkäyntialueen ulkopuolelle muuttava henkilö asuntokaupan yhteydessä maksettavasta varainsiirtoverosta. Erityisesti kasvukeskuksiin työn perässä muutettaessa tällainen muutos voisi tarkoittaa useiden tuhansien eurojen helpotusta uuden työpaikan lähistöltä asunnon ostavalle työntekijälle. Se olisi merkittävä kädenojennus ahkeralle työnhakijalle. Kysyn hallitukselta, suhtautuuko se vakavasti tähän perussuomalaisten tekemään työvoiman liikkuvuutta edistävään ehdotukseen.

16.09 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Koska asia kuuluu valtiovarainministerin rooteliin ja hän ei ole paikalla, vastaan kysymykseen. Hallitus ei ole aikeissa puuttua varainsiirtoveroon. [Leena Meren välihuuto] Me tunnistamme tämän ongelman, joka on nimenomaan työvoiman liikkuvuudessa, ja siitä syystä me nostimme kakkosasunnon vähennysoikeutta 450 euroon. Se tulee olemaan merkittävä liikki siihen suuntaan, että ihmiset voivat työn perässä muuttaa, pitää toista asuntoa, jos ovat viikot toisella paikkakunnalla töissä. Katsoimme, että tällä hetkellä näillä vuokratasoilla, joita on, voisiko sanoa, pääkaupunkiseudun ulkopuolella, tämä määrä on sopiva tähän. Mutta varainsiirtoveroon me emme ole puuttumassa, se olisi aika merkittävä lovi valtion budjettiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2018 vp

Kysymyksen käsittely päättyi.